

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ»

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	051 Економіка освітньо-професійна програма Економіка підприємства
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр.
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 135 год. Кількість кредитів – 4,5.
Мова(и) викладання	Англійська
ННІ кафедра	Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин
Контактні дані розробника(ів)	Викладач: Самойлик Юлія , д.е.н., професор Контакти: ауд. 473 (навчальний корпус № 4) iuliia.samoilyk@pdau.edu.ua сторінка викладача: https://www.pdau.edu.ua/people/samoilyk-yuliya-vasylivna
Мета вивчення навчальної дисципліни	формування у здобувачів вищої освіти уявлення про стратегічний розвиток соціально-економічних систем, а також спеціальних професійних знань та практичних навиків щодо розроблення та впровадження стратегічних моделей функціонування та розвитку підприємств, їх об'єднань, регіонів, держав.
Компетентності	загальні: ЗК 2.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 7.Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів). ЗК 9. Здатність обґрунтовувати дії та рішення в мінливому економічному середовищі. спеціальні (фахові): СК 5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку. СК 6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси. СК 8. Здатність оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень. СК 10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.
Результати навчання	ПРН 6. Оцінювати результати власної роботи, демонструвати лідерські навички та вміння управляти персоналом і працювати в команді. ПРН 10. Застосовувати сучасні інформаційні технології та спеціалізоване програмне забезпечення у соціально-економічних дослідженнях та в управлінні соціально-економічними системами. ПРН 11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів. ПРН 14. Розробляти сценарії і стратегії розвитку соціально-економічних систем.

Методи навчання	1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності: словесні методи: <i>лекція, розповідь-пояснення; бесіда;</i> наочні методи: <i>ілюстрування; демонстрування;</i> практичні методи: <i>вправи; практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату/доповіді, презентації, робота із масивами аналітичних даних, робота з R, участь у міжнародному проєкті Collaborative Online International Learning</i> 2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності методи формування пізнавальних інтересів: <i>створення ситуацій інтересу та новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду.</i> 3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання: інтерактивні методи: <i>дискусії, диспути, проєктування професійних ситуацій.</i> комп'ютерні і мультимедійні методи: <i>використання мультимедійних презентацій; дистанційне навчання, R, R Studio.</i> 4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності: методи усного контролю: <i>опитування, бесіда, доповідь;</i> методи письмового контролю: <i>письмове виконання практичних завдань, самотійна робота.</i>
Програма навчальної дисципліни	Тема 1. Підприємство як соціально-економічна система Тема 2. Соціальні основи функціонування економіки: сутність соціальної економіки, роль і місце людини в розвитку економіки і соціуму Тема 3. Передумови стратегічного соціально-економічного розвитку Тема 4. Методи оцінювання середовища стратегічного розвитку соціально-економічних систем Тема 5. Діагностика стратегічного потенціалу соціально-економічних систем Тема 6. Особливості ринкової економіки, сутність ринку та його інфраструктури Тема 7. Роль та функції держави у забезпеченні ефективного стратегічного розвитку соціально-економічних систем Тема 8. Найбільш розповсюджені стратегічні напрями розвитку соціально-економічних систем Тема 9. Стратегія диверсифікації та вузької спеціалізації: переваги і недоліки Тема 10. Аналіз доходів як матеріальної основи соціоекономічного розвитку Тема 11. Сутність глобалістики та стратегія зовнішньоекономічної діяльності в умовах євроінтеграції та глобалізації економіки Тема 12. Стратегічні альтернативи розвитку соціально-економічних систем Тема 13. Стратегічний вибір соціоекономічного розвитку України XXI столітті
Стратегія оцінювання результатів навчання	Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення тем та курсу оцінюються у відповідності до форм поточного та семестрового оцінювання результатів навчання. Формами поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є: виконання вправ на практичних заняттях; розв'язування тестів;

	підготовка презентацій; виконання завдань самостійної роботи; підготовка доповіді (тез конференції); участь у міжнародному проєкті COIL Форма семестрового контролю – екзамен.
Політика навчальної дисципліни	1. Академічна доброчесність Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. 2. Академічна мобільність Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої/ міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. 3. Неформальна/інформальна освіта На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. 4. Дедлайни та перескладання Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на нижчий на 25% бал. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Передумовою для вивчення дисципліни є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні таких дисциплін як: Ділова іноземна мова, Інноваційний розвиток підприємства, Методи прогнозування та обробки інформації, Методологія та організація наукових досліджень, Економічна діагностика, Економічне управління підприємством, Економічні ризики,

	Конкурентоспроможність підприємства, Моделі розвитку соціально-економічних систем, Обґрунтування соціально-економічних проєктів.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	Презентації, програмне середовище R, R Studio
Рекомендовані джерела інформації	Основні 1. Боголюбов В.М., Клименко М.О., Мельник Л.Г. Стратегія сталого розвитку. Підручник. «Гельветика». 2019. 446. 2. Глинський Н.Ю. Стратегії розвитку слабоурбанізованих територій в умовах трансформації національного господарства. Підручник. «Львівська політехніка». 2022. 236. 3. Довідник економіста сільськогосподарського підприємства / за ред. Ю. О. Лупенка та О. В. Захарчука. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2018. 600 с 4. Економіка підприємства: підручник / за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: КНЕУ, 2019. 551 с. 7. Економіка підприємства: задачі, кейси, ділові ігри / за заг. ред. Г. О. Швиданенко. Київ: КНЕУ, 2018. 307 с. 5. Зінчук Т., Куцмус Н., Усюк Т., Прокопчук О. Нова світова економіка. Менеджмент, технології, стратегії. Підручник. ЦУЛ. 2023. 372 с. 6. Кудлай В. Г. Економіка і організація агробізнесу: практикум. Київ: КНЕУ, 2020. 211 с. 7. Модернізація матеріально-технічної бази аграрних підприємств: моногр. / за ред. О. В. Захарчука та В. Д. Войтюка. Київ-Тернопіль: ФОП Паляниця В. А., 2019. 305 с. 8. Самойлик Ю.В. Агропродовольчий ринок: розвиток в умовах глобалізаційних викликів економіки: монографія. Полтава, 2018. 494 с. 9. Самойлик Ю.В. Соціально-економічна сутність ринку в умовах глобалізації. Соціально-економічні аспекти розвитку економіки підприємства: монографія / під заг. ред. д.е.н., проф. О.Б. Чернеги, Донец.нац.ун-т економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. Кривий Ріг. ФОП Залозний В.В., 2017. С. 191-209. 10. Сучасні тренди економічного розвитку. Книга 1: Трансформації економічних систем: досвід ЄС в реалізації Industries 3.0, 4.0, 5.0. За ред.Л.Г.Мельника, О.М.Маценка. Навчальний посібник. «Університетська книга». 2023. 608 с. 11. Шпичак О. М., Лупенко Ю. О., Боднар О. В. та ін. Методичні положення щодо функціонування системи економічних важелів підвищення споживчої вартості сільськогосподарської продукції та продовольства / за ред. О. М. Шпичака Київ: ННЦ «ІАЕ», 2020. 70 с. 12. BusinessDictionary. веб-сайт. URL: http://www.businessdictionary.com/definition/market.html Допоміжні 13. Перспективні форми організації господарської діяльності на селі: наукова доповідь / Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки» / [кол. авторів: Ю.О. Лупенко, О.Г. Шпикуляк, В.Я. Месель-Веселяк ... Мамчур В.А. та ін.] Київ : ННЦ «ІАЕ», 2019. 114 с. 14. Перспективні форми організації господарської діяльності на селі: наукова доповідь / Ю. О. Лупенко, О. Г. Шпикуляк, В. Я. Месель-Веселяк та ін. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2019. 114 с. 15. Петрушка І.М., Хомко Н.Ю., Мокрий В.І. Стратегія сталого розвитку. Підручник. «Львівська політехніка». 2018. 275 с.

16. Про виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106. База даних “Законодавство України” / Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas>
17. Про виробництво та обіг органічної сільськогосподарської продукції та сировини: Закон України від 03.09.2013 № 425-VII – База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/425-18>
18. Про внесення змін до Закону України “Про сільськогосподарську кооперацію”: Закон України від 20.11.2012 р. № 5459-17. База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
19. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України № 237/96-ВР від 07.06.96. База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/236/96-%D0%B2%D1%80>
20. Про захист економічної конкуренції: Закон України № 2210-III від 11.01.2001. База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>
21. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів: Закон України від 23.12.1997 р. за № 771/97-ВР. База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80>
22. Про основні принципи та вимоги до органічного виробництва, обігу та маркування органічної продукції: проект закону номер реєстрації № 5448 від 24.11.2016. База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60576
23. Про особисте селянське господарство: Закон України від 15.05.2003 № 742-IV. База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/742-15>
24. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р. № 1087-IV. База даних “Законодавство України” / ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua>
- Інформаційні ресурси**
25. <http://www.gov.ua>. – веб-сторінка Кабінету Міністрів України.
26. <http://www.me.gov.ua/kaznach./plsq1/kaza.a.10> – веб-сторінка Головного управління державного казначейства України.
27. <http://www.ukrstat.gov.ua> – веб-сторінка Державного комітету статистики України.
28. <http://www.nbu.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського
29. <http://www.rada.gov.ua/> – сайт Верховної Ради України
30. http://lib.pdaa.edu.ua/mainlist?0=ip_login_no_cache%3D1fbd2afb8102898f7bf8a0d033589994 електронна бібліотека ПДАУ.
31. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України (АРІФРУ) – (Stock market infrastructure development agency of Ukraine (SMIDA)). web-site. URL: <https://smida.gov.ua/>
32. https://commission.europa.eu/index_en – сайт Єврокомісії
33. <https://www.worldbank.org/en/home> – сайт Світового банку.